

Innstilling fra redaksjonskomiteen

Forslag 4 om RM fag.

Innstilling: avvises

Forslag 10 om rettferdige handelsavtaler.

Innstilling: Avvises. Intensjonen i forslaget er i all hovedsak ivaretatt av vedtatt politikk nasjonalt og lokalt vedr. TTIP og TISA.

Forslag 33 om høyhastighetstog

Innstilling: Avvises til fordel for prosjektet bergensbanen

Forslag 30 om å redusere ulikheter:

Innstilling: Intensjonene i forslaget anses delvis ivaretatt i forslag/uttalelser vedr. heldagsskolen, velferdsprofittører og asyl og integrering.

Forslag 32 om organdonasjon (selvangivelse)

Innstilling: avvises til fordel for forslag 45

Forslag 37 om bedre rammebetingelser for de regionale kraftselskapene

Innstilling: avvises

Forslag 39 om norsk forsvarspolitik (forhold til USA)

Innstilling: avvises

Forslag 18 om sikkerhet på verdenshavene

Innstilling: oversendes stortingsgruppen

Forslag 46 om trafikksituasjonen i Sandviken

Innstilling: oversendes bystyregruppen

Forslag 75 om Espeland fangeleir

Innstilling: Intensjonen i forslaget støttes. Oversendes bystyregruppen og fylkestingsgruppen

Forslag 118 om arveavgift

Innstilling: avvises

Endringsforslag til uttalelse om Energi, klima og bærekraft, linjene 965-966, 968-969 og 972-973

Forslag fremsatt i møtet av Hogne Hongset: Innstilling: avvises

Forslag til to nye kulepunkt til uttalelse om bolig

Forslag fremsatt i møtet av Arild Holt-Jensen: Innstilling: avvises

1. Bedre læringsmiljø

Ivaretar forslag 6 – **Oversendes årsmøtet i HAP**

Arbeiderpartiet i Bergen mener at en utvidelse av skoledagen i grunnskolen er på høy tid. Flere skoletimer kan være et redskap for å oppnå mer læring, bedre ernæring og en mer aktiv hverdag for elevene.

Forskning viser at fysisk aktivitet og ernæring er avgjørende for elevers konsentrasjon og dermed prestasjoner på skolen. En amerikansk studie fra The University of Texas fra 2011 peker på at fysisk aktivitet i tradisjonelle teorifag bedrer elevenes oppmerksomhet i undervisningssituasjoner. Arbeiderpartiet i Bergen mener man bør inkludere fysisk aktivitet i flere skolefag, og legge til rette for mer bevegelse i løpet av skoledagen.

En naturlig konsekvens av flere skoletimer bør også være et gratis måltid i løpet av skoledagen. I Nord-Trøndelag ble dette forsøkt på fire skoler med gode resultater. Foreldre og elever var svært fornøyde med ordningen og lærerne meldte om mer konsentrerte elever på slutten av dagen. I Finland og Sverige har alle grunnskoleelever rett til et gratis skolemåltid om dagen, uavhengig av lengde på skoledagen.

Skolen bør spille en viktig rolle i kampen mot reproduksjon av fattigdom. Ved å utvide skoledagen tilpasses skolen foreldrenes arbeidsdag. Frivillige tilbud som barnehage, SFO og leksehjelp kan være med å øke forskjellene i Norge, fordi de som trenger disse ordningene mest bruker de minst. Gjennom en lengre skolehverdag vil man kunne legge opp til leksehjelp for elevene. I dag er all læring utenfor skolen avhengig av foreldres kunnskapsnivå og mulighet til å gi god leksehjelp. En mer helhetlig skoledag vil også innebære at skolene ikke lenger gir hjemmelekser, og slik være med å sikre at elever får mer tid til fritidsaktiviteter.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

- Skoledagen bør utvides til å innebære mer fysisk aktivitet, et gratis måltid og leksehjelp.

2. Elever med stort læringspotensiale

Opprinnelig forslag 26 -Oversendes bystyregruppen

Evnerike elever og elever med særlig stort læringspotensial kan utfordre skolenes undervisningspraksis og tradisjoner. Barna med stort læringspotensiale opplever gjerne at de ikke får oppgaver tilpasset sitt nivå, eller at skolen ikke greier å tilrettelegge utdanningen godt nok for de som trenger ekstra utfordringer. Arbeiderpartiet i Bergen vil at Bergensskolen og PPT skal få kompetanse og ressurser til å identifisere elever med stort læringspotensial, og deretter tilpasse opplæringen til dem.

Skolen plikter å gi den enkelte elev tilpasset opplæring, uavhengig av nivå. Utredningen bekrefter at mange elever med stort læringspotensiale ikke opplever å få tilstrekkelig med faglige utfordringer.

NOU: 14 «Mer å hente» sitt hovedbudskap:

- Grunnopplæringen gir ikke elever med stort læringspotensial en tilpasset opplæring som gjør det mulig for dem å realisere sitt læringspotensial
- Skolene utnytter ikke handlingsrommet for pedagogisk og organisatorisk differensiering
- Utdanningssystemet nasjonalt og lokalt har behov for et felles kunnskapsgrunnlag for å iverksette forbedringstiltak på kort og lang sikt

Arbeiderpartiet i Bergen mener:

- At Bergen kommune bør utarbeide en egen skriftlig veileder for å bedre kunne møte behovene til elever med stort læringspotensial

3. Øke antall lærlingplasser i offentlig sektor

Ivaretar forslag 8 – **Oversendes bystyregruppen, fylkestingsgruppen, stortingsgruppen og årsmøtet i HAP**

Totalt er det 37 469 lærlinger i hele arbeidslivet (Utdanningsdirektoratet 2014), og ca. 968 av disse lærlingene er i staten (Statens tjenestemannsregister 2014). Muligheten til å få lærlingeplass kan være avgjørende for om man kommer inn i arbeidslivet eller om man blir stående utenfor. Det er skremmende at én av tre elever ikke får læreplass.

Arbeiderpartiets studentlag i Bergen mener at morgendagens utfordringer må tas på alvor. Innen 2030 kommer Norge til å mangle 130 000 fagarbeidere. Det er en skremmende utvikling som vil gjøre det vanskelig å bygge Norge for fremtiden. Mange elever som står uten lærlingplass risikerer både å ha en nytteløs utdanning, og å bli stående utenfor arbeidslivet.

Arbeiderpartiet ønsker:

- Å øke antall lærlingplasser innenfor offentlig sektor
- Å styrke yrkesfaglige elevers innpass i arbeidslivet.
- At kommunen har minst 2 lærlinger per 1000 innbygger per år

4. Fjerne mulighet for nulltimerskontrakter

Opprinnelig forslag 24 -**Oversendes årsmøtet i HAP**

New Zealand Fjernet muligheten for å ta i bruk nulltimerskontrakter og arbeidskontrakter uten lønn mellom oppdrag i 2016. Dette er også et økende problem i Norge. Bemanningsbransjen vokser, og har en etablert praksis med at arbeidstakerne ikke får lønn mellom oppdrag.

Dette kan ikke Arbeiderpartiet i Bergen stå inne for, og mener derfor praksisen bør opphøre. Fast arbeid, med faste arbeidsplaner bidrar til arbeidstakere sin trygghet og yrkesstolthet, og bygger opp under ønsket om rett til heltid som alle partier på stortinget sier skal være normen i norsk arbeidsliv.

Arbeiderpartiet i Bergen vil

- Fjerne muligheten for å ta i bruk nulltimerskontrakter og arbeidskontrakter uten lønn mellom oppdrag

5. Med kultur for utvikling

Ivaretar forslag 36 – **Oversendes stortingsgruppen og årsmøtet i HAP**

Gjennom to tidligere kulturløft doblet Arbeiderpartiet det statlige kulturbudsjettet. I perioden 2001-2013 ble statlige kulturbevilgninger øket fra 5 til 9.95 milliarder kroner, fra 0.8 til 0.96 % av statsbudsjettet. Arbeiderpartiet vil at minst 1 % av statsbudsjettet skal gå til kultur. Arbeiderpartiet bør ta et lederskap i utviklingen av den nasjonale kulturpolitikken.

Kultur har sin klare egenverdi, samtidig som kultur er en grunnleggende utviklingskraft i samfunnet. En offensiv nasjonal kulturpolitikk må satse på flere nasjonale kraftsentre på kulturfeltet. Sterke kulturregioner er viktig for mangfold og kvalitet i profilering nasjonalt og internasjonalt.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

- Arbeiderpartiet vil at minst 1 % av statsbudsjettet skal gå til kultur, og gi landet et nytt kulturløft.

145

146 6. Ny giv for kulturfagene!

147 Forslag 41 delvis ivare tatt – **Oversendes stortingsgruppen og årsmøtet i HAP**

148

149 I 2006 innførte daværende regjering med Kristin Clemet i spissen skolereformen Kunnskapsløftet.
150 Reformen omfattet hele det norske grunnopplæringsløpet og la vekt på grunnleggende ferdigheter i
151 alle fag, et fokus på «lese, skrive og regne», samt en innføring av målstyrte lærerplaner. Gjennom
152 fokuset på «lese, skrive og regne» har litteraturdelen i norskundervisningen krympet, samt at
153 læringsmålsjaget fører til at mer skal gjøres på mindre tid. Kulturfagene har generelt blitt
154 nedprioritert og i de utøvende kunstfag som musikk og sløyd, er Norge nær bunnen når det kommer
155 til timetall i Europa.

156

157 Hvis vi skal lykkes med å utdanne barn og unge til et fremtidig samfunn i stadig endring er det viktig
158 at vi utdanner hele mennesket. Ludvigsen-utvalget la i 2015 frem sin rapport om hva elevene må
159 lære i fremtidens skole, og hvilke endringer som må gjøres i fagene. Utvalget legger blant annet frem
160 følgende anbefalinger på kompetanseområder som må vektlegges i de neste 20-30 årene:

161

1. Fagspesifikk kompetanse

162

2. Kompetanse i å lære

163

3. Kompetanse i å kommunisere, samhandle og delta

164

4. Kompetanse i å utforske og skape

165

166 Utvalget legger også til grunn at kompetanser som er viktige på tvers av fag, arbeides med som
167 integrerte deler av skolefagene. I stedet for grunnleggende ferdigheter innføres begrepet
168 «fagovergripende kompetanse». Dette begrepet brukes om kompetanse som anvendes på tvers av
169 fag, kunnskapsdomener eller arbeids- og livskontekster. Eksempel på fagovergripende kompetanser
170 er problemløsning, kreativitet og samarbeidsevne. For å oppnå dette må vi tippe vektskålen i retning
171 kulturfagene. Det vil si at kulturfagene må få utvidet plass i seg selv, samt en bedre integrering av
172 kunst, kultur og praktiske oppgaver i alle fag. En større synliggjøring av kultur- og kunstfagene vil
173 også kunne være med på å gi flere barn og unge som sliter med "puggefag", mestringsfølelse og
174 progresjon som igjen kan føre til økt innsats totalt sett.

175

176 Ser man Ludvigsen-utvalgets anbefalinger i forbindelse med dagens samfunnsutfordringer blir
177 kulturfagene om mulig enda viktigere. Vi lever i masse migrasjonens og klimaendringenes tidsalder og
178 behovet for en opplyst offentlighet, tillit til fellesskapet og dyp kulturkunnskap er større enn noen
179 gang tidligere. Norsk skole må derfor få et fornyet fokus på kulturfagene, med bevisstgjøring rundt
180 norsk litteratur, historie, tro og tanke som kjernepunkter. Samtidig som vi dreier blikket mer mot
181 kulturfagene og fagovergripende kompetanse er det viktig å også gjøre noe med lærerplanene og
182 læreplanmålene. Færre og mer overordnede mål vil være hensiktsmessig for å bygge ned murene
183 mellom de ulike fagene og skape rom for dybdelæring.

184

185 For å styrke kulturfagenes stilling i grunnskolen er det viktig at vi bruker hele utdanningssystemet for
186 å få til endring. Norsk høyere utdanning med statlige universitet og høyskoler i spissen må støtte
187 oppunder kulturfagene ved å tilby jevnlig kursing og faglig påfyll i både pedagogiske så vel som
188 fagspesifikk kompetanse. Likeså må staten gi høyere utdanningsinstitusjoner spillerom slik at de kan
189 skape gode forskningsmiljøer og undervisere som skal utdannet neste generasjons lærere.

190

Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

191

- Kulturfagene må løftes frem og få en større plass i grunnskoleutdanningen

192

- Lærerplanene må revideres, reduseres og legges på et mer overordnet nivå

193

- Statlige universitet og høyskoler skal i større grad tilby pedagogisk og faglig påfyll

194

7. Organdonasjon

- Oversendes stortingsgruppen og årsmøtet i HAP

DISSENS

Flertallet i redaksjonskomiteen ønsker å vedta dette forslaget som ivaretar forslag 45. Forslag 32 avvises.

Flertall: Victoria Johannesen, Kari Bernadini, Sonja Dyrkorn, Arild Sævig, Linn Kristin Engø

Mindretallet ønsker ikke å vedta ny politikk vedrørende organdonasjon og avviser forslag 32 og 45
Mindretall: Marte Mjøs Persen, Jin Mæland, Lillian Vangberg

Ivaretar forslag 45

Der er stor mangel på organdonorer i Norge. Den største grunnen til dette er at man i Norge må aktivt si ja til å donere organer. Forskning og erfaring fra Østerrike viser at en av grunnene til at så få velger å ikke donere organer er fordi det er en stor beslutning. Dette medfører at de fleste faller tilbake til det ståstedet hvor de ikke tar aktiv stilling til spørsmålet, og dermed ikke donerer organene sine.

Et register for organdonasjon har lenge vært diskutert. Men hverken fagmiljøet eller EU anbefaler register, av den enkle grunn at det får færre til å bli organdonor.

I dag må man enten ha et donorkort, eller så vil nærmeste pårørende måtte ta stilling til spørsmålet om organdonasjon. Dette gjør at nærmeste familie får enda en påkjenning i en ellers vanskelig situasjon. Arbeiderpartiet i Bergen mener derfor at en aktiv avmelding, i stedet for en aktiv påmelding vil være løsningen. Ved at alle er organdonor til man selv sier nei, vil antall organdonasjoner gå opp, og vi vil kunne redde mange flere liv.

I tillegg vil denne løsningen føre til at Norge gir uttrykk for at organdonasjon er viktig og nødvendig.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

- Innføre som hovedregel at alle er organdonor til man selv aktivt sier nei.

8. Bevar de norske rovdynene

Ivaretar forslag 2 – Oversendes stortingsgruppen og årsmøtet i HAP

Rovdyrforliket Arbeiderpartiet, Høyre, FrP og KrF inngikk i vinter har høstet stor kritikk. Både fra dem som ønsker færre fellingstillatelser av norske rovdyn, og de som ønsker å begrense norske rovdynstammer.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at Norge må legge til rette for utvidelse av ulvesonen og bevaring av norske rovdynstammer. Norge har underskrevet Bernkonvensjonen som legger opp til et utstrakt vern av europeiske arter av ville planter og dyr, og deres naturlige leveområder. Konvensjonen legger særlig vekt på vern av dyrearter som vandrer over større områder, som for eksempel ulven.

Vinteren 2015-16 ble det registrert mellom 90-93 ulv som helt eller delvis holdt til på norsk jord. På skandinavisk nivå har bestanden falt fra 460 ulver vinteren 2014-2015 til cirka 430 dyr vinteren 2015-2016. Den negative utviklingen gjør det særlig viktig med et tettere samarbeid om rovdynforvaltning med Sverige og Russland.

Et av argumentene som blir brukt i debatten om norske rovdyn, og særlig ulv, er at den er en trussel mot saueneæringen. Ulven tar rundt 2000 av 120 000 sauer som går tapt hvert år. Det utgjør 1,6 % av totalt antall sauer som dør i løpet av beitetiden, og danner ikke grunnlag for å kunne kalle ulven en trussel mot saueneæringen.

Gaupa er det eneste ville kattedyret her til lands, som lenge har vært utrydningstruet. De siste årene har den gått fra å være en sårbar dyreart til å bli kategorisert som sterkt truet på gjeldende rødliste. Bestanden av gaupe er i dag på ca. 310 dyr spredt ut over hele landet. De fleste gaupesonene i Norge ligger under bestandsmålene. Og Arbeiderpartiet i Bergen mener at Norge har et ansvar for å ta vare på de gjenlevende gaupestammene i Norge og ønsker ikke å legge til rette for felling av gaupe.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

- Norge må legge til rette for en rovdyrforvaltning som ivaretar nødvendigheten av naturmangfold og våre internasjonale forpliktelser i henhold til Bernkonvensjonen
- Streifdyr må ikke inkluderes i de norske bestandsmålene for rovdyr
- Det nye bestandsmålet på 4-6 ulvekull utvides
- Miljødirektoratet kan ikke vurdere felling når ulve- eller gaupebestanden er under bestandsmålet.

9. Gruvedrift

Ivaretar forslag 3 og 17 – **Oversendes stortingsgruppen og årsmøtet i HAP**

Det er et sterkt press for å utvikle norsk gruveindustri. Økende gruve drift langs kysten for å utvinne mineraler og metaller fører også med seg et ønske om å bruke fjorder som dumpingplass for gruveavfallet. Norge har som et av svært få land fremdeles fjorddeponier som en legitim måte og kvitte seg med gruveavfall. Dumping av millioner av tonn med sand og finmasser fører til utradering av økosystemet ved bunnen i det umiddelbare nærområdet. Finpartiklet avfall kan spres med strømmen og påvirke et mye større område. Noen av kjemikaliene som slippes ut med gruveavfallet er til dels svært giftige. Dette er ødeleggende for muligheter for andre næringer, som fiskeri- og akvakultur.

Offshorenæringen er underlagt strenge miljø- og dokumentasjonskrav for alle kjemikalier som benyttes. Akvakulturnæringer er også pålagt strenge krav med hensyn til bunnfauna. Tilsvarende krav gjelder ikke for gruenæringen, til tross for at kjemikalier som er forbudt offshore kan deponeres undersjøisk langs kysten vår. Mineralnæringen er et satsingsområde for Norge. Arbeiderpartiet i Bergen mener det er viktig at både industri og miljø blir ivaretatt, og at grunnlovens § 112 overholdes. Dumping av avfall er enkelt og billig, men mineraler er ikkefornybare ressurser, og det er viktig at mest mulig av det som blir tatt ut blir utnyttet. Et eksempel er mindre finknust stein og grus som kan brukes som fyllmasser i veier, betong og mursteinproduksjon. Avfallet fra en gruve i Sternøy i Finnmark er debiogodkjent som kaliumgjødsling til økologisk landbruk, og kan dekke halvparten av landets behov for kaliumgjødsling. Ved å kreve bruk av avgangsmasser, vil det både gi flere arbeidsplasser og et bedre miljø.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at

- gruve drift må underlegges miljøkrav på linje med offshore- og akvakulturnæringene.
- det må utredes hvilke muligheter som finnes for at masser fra gruve drift i større grad kan utnyttes til andre formål
- Det innvilgete utsleppsløyve for deponering av gruveavfall i Førdefjorden reverseres
- fremtidige søknader om å deponere gruveavfall i sjø skal avslås

10. Vestlandsregion

Ivaretar forslag 38: **Oversendes fylkestingsgruppen, stortingsgruppen og årsmøtet i HAP**

Arbeiderpartiet i Bergen vil arbeide for en sterk Vestlandsregion som samler de tre fylkene Hordaland, Sogn og Fjordane og Rogaland. Stortingsflertallet og har besluttet at det regionale nivået skal videreføres. Regionene skal ha om lag same ansvarsområde som i dag og i tillegg skal det overføres nye oppgaver fra nasjonalt nivå til de nye regionene og at det skal være om lag 10 regioner.

Regjeringen har ikke fulgt opp vedtaket om overføring av nye oppgaver og har i stedet utsatt dette arbeidet på ubestemt tid. Dette har skapt usikkerhet rundt arbeidet med reformen og de forhandlingene som er gjennomført ute i fylkene.

Rogaland ønsker ikke å bli en del av den nye Vestlandsregionen slik saken står nå og har krevd at regjeringen legger fram forslag for stortinget på hvilke nye oppgaver som skal overføres fra nasjonalt til regionalt nivå. Når det er klart hvilke oppgaver regionene skal ha så vil Rogaland gjenoppta dialogen om bli en del av en ny Vestlandsregion.

Arbeiderpartiet i Bergen støtter kravet fra Rogaland og ber om at regjeringen snarest legger fram forslag til stortinget om nye ansvars- og arbeidsoppgaver for det regionale nivået slik at forhandlingene mellom Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane kan gjenopptas.

11. Finansiell ubalanse

Forslag 31 og 34 delvis ivaretatt- **Oversendes stortingsgruppen og årsmøtet i HAP**

På ti år har norske husholdningers gjeld økt fra under 1.500 milliarder kroner til 3.100 milliarder. Forbruksgjeld alene har nådd ca. 90 milliarder. Stadig flere mennesker havner i alvorlige gjeldsproblemer. I 2016 vil namsmannen bli spurt 360.000 ganger om å tvangsinnkreve gjeld – noe som er en dobling på ti år. Politidirektoratet og namsmannens sine tall viser at i 2007 fikk over 9000 bergensere tvangsinnkreving av gjeld. I 2016 var det ca. 16800, noe som gir en økning på 87 %.

Gjennom bankenes-sikringsfond garanterer staten alle bankinnskudd opp til kr to millioner. Dersom det blir forbrukslånskriser vil det være samfunnet og felleskapets midler som får regningen. Mens boliglån har strenge krav til sikkerhet og høye egenkapitalkrav og således også har en reguleringstrøye, gis forbrukslån på opptil 400.000,- uten sikkerhet og til skyhøy rente.

En av Norges fremste samfunnsøkonomer Steinar Holden har også tatt til ordet for å sette maksrente på forbrukslån og kredittkort. Den økende kreditt- og forbrukslångjelden er grobunn for finansielle ubalanser.

Arbeiderpartiet i Bergen vil derfor:

- Ha en utredning på en maksgrense på kreditt- og forbrukslån.
- Ha en utredning på hva som kan være maks lånebeløp uten sikkerhet.

12. Etablering av karbonbehandlingsanlegg

Ivaretar forslag 40 – **Oversendes årsmøtet i HAP**

Det har vært stor utvikling de siste årene innen medikamentell kreftbehandling. Det er gjort betydelig fremskritt innen teknikker for doseplanlegging og levering av fotonstråling til pasienter. Parallelt med denne tekniske utviklingen har det også skjedd mye innen partikkelterapi.

For noen pasientgrupper vil behandling med karbonpartikler være det beste alternativet. Dette gjelder spesielt de mest utfordrende tumortypene som viser dårlig respons på annen behandling. I grove drag kan man si at fysiske interaksjoner er den største fordel mellom stråle- og protonterapi, men for karbonterapi kommer det også en biologisk fordel. Denne behandlingen muliggjør en kortere behandlingstid; 3 behandlinger mot over 30 for stråleterapi, noe som har svært positiv innvirkning på livskvaliteten til pasientene og er helseøkonomisk fordelaktig.

Investeringen i et karbonanlegg er så stor at det per i dag eksisterer svært få anlegg. I et rent kost-nytte perspektiv bør det være et befolkningsgrunnlag i størrelsesorden 25 millioner mennesker for et karbonanlegg. Det vil si at det er rom for ett nordisk anlegg. Arbeiderpartiet i Bergen mener at Norge bør påta seg kostnadene ved å etablere et nasjonalt karbonbehandlingsanlegg tilknyttet Helse Bergen. Helseforetaket har i dag samarbeid i karbonbehandling med National Institute of Radiological Sciences i Chiba, Japan, fagmiljø ved et anlegg i Tyskland og i Italia og Østerrike. Tomten som er satt av til protonsentre i Bergen kan også huse et karbonsenter. Fagmiljøet har ekspertisen og kontaktene som skal til å støtte behandling med karbonpartikler.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At det etableres et nasjonalt karbonanlegg
- At det nasjonale karbonanlegget legges til Bergen

13. Utbytteforbud for private velferdstilbydere

Basert på forslag 3B – **Oversendes stortingsgruppen og årsmøtet i HAP**

I dag har vi en rekke eksempler på private selskaper som driver sykehjem, barnevernsinstitusjoner, rehabilitering for rusavhengige, barnehager, asylmottak og en rekke andre velferdstilbud på anbud fra det offentlige, eller gjennom særskilte avtaler.

Vi vet at flere kommersielle velferdstilbydere først og fremst sparer penger gjennom dårligere lønns- og pensjonsvilkår enn det offentlige. Arbeiderpartiet i Bergen mener at det offentlige må stille krav om gode lønns, pensjons- og arbeidsvilkår i avtaler med private tilbydere. Våre velferdstjenester skal ikke finansieres av lavere lønninger og dårligere vilkår.

I Bergen ble avtalen med to kommersielle sykehjem avsluttet av byrådet i mai 2016. Kommunen tok over driften. Det ene sykehjemmet hadde ved årsskiftet 2016-17 et mindreforbruk på 4,7 millioner sammenliknet med vedtatt budsjett. Hadde dette sykehjemmet fortsatt vært i privat drift ville overskuddet tilfalt driftsselskapet. I og med at sykehjemmet nå er drevet av det offentlige vil 4,7 millioner heller gå til å bedre ergo- og fysioterapitilbudet for byens eldre, samt ansette flere sykepleiere på det aktuelle sykehjemmet.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

- Det bør stilles minimum samme krav til innhold, kvalitet, lønns- og pensjonsvilkår hos private velferdstilbydere, som i det offentlige.
- Det bør innføres nasjonalt forbud mot å hente ut utbytte fra drift av sykehjem, asylmottak, barnehager, rus- og barnevernsinstitusjoner, etter modell fra Friskoleloven.

14. Jevne ut levekårsforskjeller

Forslag fremmet i møtet: **Vedtas og oversendes bystyreguppen**

For å jevne ut levekårsforskjellene i Bergen må Arbeiderpartiet, gjennom byrådet, iverksette effektive tiltak i byens områder som har de svakeste levekårene. Det er viktig at slik satsing er langsiktig, finansiert og bygget på kunnskapsbaserte metoder f.eks. tilsvarende groruddalssatsingen i

Oslo.

Forslag som foreslås vedtatt i sin opprinnelige form

Norske sjøfolk fortjener gode lønns- og arbeidsvilkår!

Likelydende opprinnelig forslag 10 – Oversendes stortingsgruppen og årsmøtet i HAP

Norske sjøfolk har et lønnsnivå som ikke skiller seg fra sammenlignbare yrker på land. Internasjonale sjømannslønninger er imidlertid så lave at det ikke går å leve av slik lønn i Norge. Rundt 30 000 norske arbeidsplasser om bord på fartøy i norske farvann utfordres nå av at redere flagger ut til andre land. I Bergen kommune alene er det bosatt rundt 1536 sjøfolk i følge Sjømannsorganisasjonene.

Norske havområder er et uregulert arbeidsmarked sammenlignet med fastlands Norge. Om det er mulig å i større grad å kunne stille krav til norske lønns- og arbeidsvilkår ved operasjoner i norske farvann, som enten er fast, eller av lengre varighet og/eller regelmessighet, er noe som det lenge har vært knyttet juridisk usikkerhet rundt.

I dag bruker Norge omlag 1,1 mrd. av dagens nettolønnsordning på sokkelen for å utjevne den konkurranseulempen norske rederier og sjøfolk har i konkurransen med skip og mannskap fra nasjonaliteter med vilkår langt fra norske standarder. Et regulert arbeidsmarked på sokkelen for rederier og sjøfolk uavhengig av flagg og nasjonalitet vil kunne spare fellesskapet for store midler, samtidig som det ville sikret et ryddig og konkurransenøytralt arbeidsmarked på norsk sokkel. Lenge har utflagging vært en realitet for internasjonal skipsfart, men mer ukjent er det at norske redere i stadig større omfang presses til å flagge ut båter som har all sin virksomhet i Norge. Dette er blant annet båter som er tilknyttet produksjonen av norsk olje og gass, frakter varer fra havn til havn langs norskekysten, eller er tilknyttet havbruksnæringen.

I alle andre bransjer i Norge er det krav om norske lønns- og arbeidsvilkår. Dette hindrer sosial dumping. Når et skip flagges ut kan lønnen reduseres ned mot 35 kroner timen. Norske sjøfolk står i fare for å miste jobben og bli erstattet av billigere utenlandsk arbeidskraft. Konsekvensene for Bergen og våre stolte maritime tradisjoner kan bli store hvis så skjer, ved at arbeidsplasser og skatteinntekter forsvinner.

Norske sjøfolk sitter på verdifull kompetanse som er viktig for byen vår og nasjonen vår. En av de viktigste grunnene til at norsk maritim næring er verdensledende, er at den stadig blir tilført oppdatert erfaringsbasert kompetanse fra norske sjøfolk. Uten norske sjøfolk forsvinner kompetansen ut av landet. Bergen kommune står i fare for å miste verdifull kompetanse i en fremtidsrettet næring.

For å få lik konkurranse på norsk sokkel må det kunne stilles krav til aktørene om norske lønns- og arbeidsvilkår, slik myndighetene gjør i andre bransjer. Ved å gjøre dette sørger en for at Bergen og Norge i mange tiår fremover kan forsyne maritim industri med oppdatert, erfaringsbasert maritim kompetanse, samt opprettholdelse av viktige arbeidsplasser i Bergen.

441 Arbeiderpartiet i Bergen mener at det bør stilles krav om norske lønns- og arbeidsvilkår for skip som
442 jobber på kontrakter av en viss varighet på norsk sokkel.

443 **Grønt skifte i skipstransporten**

444 Likelydende med opprinnelig forslag 28 fra Åsane Arbeiderparti – **Oversendes årsmøtet i HAP**

445

446 Maritim verksemd sto for omlag 90 milliarder kroner av verdiskapinga på Vestlandet i 2012. Maritim
447 verksemd spelar difor ei viktig rolle på Vestlandet, med verksemdar som leverer høgteknologiske
448 produkt som avanserte framdriftsanlegg og ulike typer utstyr til skipsnæringa. RollsRoyce er den
449 største av verksemdene på Vestlandet innan denne næringa. Også dei merker no dei trange tidene,
450 og dei tilbyr no alle tilsette sluttpakker. Skipsdesign og skipsbygging har lange tradisjonar i vår region
451 og sysselsetjer mange langs kysten. På Vestlandet finn vi mange reiarar og mange norske sjøfolk kjem
452 frå Vestlandet. Dette er ein viktig føresetnad for vidareutvikling av den maritime klynga.

453 Kompetansen som vert utvikla i de ulike delane av denne klynga gjer utslag i innovasjon og
454 teknologiutvikling, der nettopp samhandling er det som historisk har kjenneteikna denne næringa.
455 Skipsfart spelar ei viktig rolle i arbeidet med å få ned klimagassutslepp. Globalt står skipsfart for 2,5%
456 av utsleppa, i Noreg står skipsfart og fiske for 5,4% av utsleppa. I tillegg til klimagassutslepp bidreg
457 skipsfarten med ei rekkje andre forureinande gassar og partiklar gjennom forbrenning av sterkt
458 forureinande drivstoff. Internasjonalt er det if første rekke krav til reduserte NOx-utslepp som driv
459 fram arbeidet med utsleppskutt. Noreg ligg langt framme i bruk av LNG som reduserer NOx-utsleppa
460 til nær null og CO2-utslepp med 25%.

461

462 I Noreg har vi gode høve til å få redusert utsleppa frå vegtransporten ved å føra gods over fra veg til
463 sjø. Skal dette realisast, må vi og få til ei fornying av nærskipsflåten. Ei slik fornying må føre til lågare
464 utslepp frå skipstransporten ved at låg- og nullutsleppsteknologi vert tatt i bruk. Her kan
465 styresmaktene ta del i utviklinga, ved at vi utgreier og tek omsyn til CO2-avtrykk knytt til offentlege
466 anbudsprosessar for sjøtransport. Vi må og vurdere å ha lengre anbudsperiodar innanfor
467 sjøtransporten, slik at det vert mogeleg for reiarlaga å satse på den nyaste og beste teknologien. I
468 tillegg er det trong for dedikerte støtteprogram for å få til fornying av nærskipsflåten. Denne flåten er
469 i stor grad kjenneteikna av ein eigarstruktur som ikkje har kapital til å gjere store investeringar utan
470 at det finnast offentlege støtteordningar.

471 Vi må leggje til rette for å skape ein flåte som er effektiv og miljøvenleg, heilt eller delvis driven av
472 batteri, LNG eller andre miljøvennlige drivstoff som biodrivstoff og hydrogen, samt hybridløysingar.
473 Vi må allereie no leggje til rette for framsynte reguleringar og utbygging av infrastruktur for bunkring
474 og lading.

475

476 Anbudspolitikken må endrast i grøn retning, og dette er styresmaktene sitt ansvar. Aktiv bruk av
477 Enova sine støtteprogram for å utvikle ny energi og klimavennlege løysningar er viktig. Investering i
478 energieffektive løysingar på skip knytt til varme, ventilasjon, ulike former for energiattvinning, samt
479 batterihibridar og reine batterielektriske ferjer, er viktig. I lys av at det no er mykje ledig kapasitet i
480 heile den maritime klynga, må samfunnet nytte denne situasjonen til å investera i ny teknologi og
481 nye fartøy. Dette vil og styrke konkurransekrafta og eksporten frå næringa på lengre sikt.

482

483 Arbeiderpartiet vil:

484

- Leggje til rette for ein berekraftig flåte.
- Oppretthalde den leiande posisjonen maritim sektor har, med merksemd på ei komplett klynge av reiarlag, verft, produsentar av utstyr, tenester og forskning og utvikling.
- At alle offentleg finansierte ferjestrekningar langs kysten vert fornya med nullutsleppsfartøy.

485

486

487

488

489

- Det vert lagt til rette for lengre anbudskontraktar som gjer det lettare for reiarlaga å satse på best mogeleg miljøteknologi.
- Stimulere til auka utbygging av infrastruktur for LNG/biogass/hydrogen i heile landet, slik at det vert lettere å gå over frå forurensende energi til reinere gass.
- Forsere utbygging av landstraum i norske hamner.
- Oppretthalde og styrke netto- lønnsordninga, slik at vi framleis har norske sjøfolk.
- Igangsette eit pilotprosjekt for nullutsleppsbasert urban sjøtransport som kan stimulera til nye marknader.
- Satse på forskning på og utvikling av autonome skip.
- Forenkla finansieringen av landstrum gjennom t.d. Enova.
- Gje kommunane heimel til å rette utsleppskrav ved landligge.
- Arbeide for at kyst- og hamnetenester bidrar til at regelverk vert tilpassa slik at rensing av skrog, ror og propellar igjen kan gjennomførast i hamner under regulære laste- og losseoperasjonar.
- Gje statlege garantiar for større industrielle investeringar som bidrar til ønska teknologiutvikling.
- Etablere fleire fiskerihamner på kysten.
- Ha absolutte utsleppskrav i offentlege anbudsprosessar, noko som vil seie at utsepp ikke berre vert eit av fleire moment i evalueringa.
- Etablere statlige finansieringsordningar for framtidig fergeflåte.
- Vurdere statelege finansieringsordningar for fornying av nærskipsfartsflåten.
- Regjeringa må framskande arbeidet med dei planlagte kystvaktfartøya. Desse må utviklast og byggjast i Noreg.
- Ved innkjøp frå verksemdar som er omfatta av lærefag, vert det stilt krav om at verksemda er godkjent som læreverksemd og har eigne tilsette fagarbeidarar og lærlingar.

UTTALELSER

Asyl- og innvandringspolitikk

Ivaretar forslag 9 - **Oversendes årsmøtet i HAP**

Flyktningssituasjonen i verden er dramatisk. Akkurat nå er 65 millioner menneske på flukt i eller utanfor eget land. Norge, og resten av verden, har et særlig ansvar for å bistå menneske på flukt. Både med nødhjelp i nærområdene, men også for å ta imot menneske som har blitt tvunget til å flykte fra heimlandet sitt.

Barn og kvinner på flukt

Rundt halvparten av alle menneske på flukt er barn. I følge Flyktninghjelpen drives et nytt barn på flukt hvert femte sekund. Barn og kvinner er spesielt utsatt for menneskehandel og overgrep både i flyktningleiren og på asylmottak. Arbeiderpartiet i Bergen ønsker at norsk asyl- og flyktningpolitikk skal ha et ekstra fokus på barn og kvinner med sikte på å forhindre seksuelle overgrep, sikre barn utdanning og bedre beskyttelsen av barn og kvinner på flukt. Norske asylmottak må tilrettelegges bedre for enslige kvinner og familier med små barn – blant annet gjennom egne bokollektiv for kvinner og familieboliger.

Derfor vil Arbeiderpartiet i Bergen at:

- Norge jobber for at det er egne toalettfasiliteter og vaskerom for kvinner med lås og lys i flyktningeleirer, samt avskjermede områder for ammende kvinner

- Kommuner jobber særskilt med å få utdannet flere kvinnelige tolker som kan bistå det offentlige i dialog med kvinnelige asylsøkere
- Alle barn på asylmottak får rett til barnehageplass og videregående opplæring
- Norge ratifiserer tredje tilleggsprotokoll til barnekonvensjonen
- Antall kvoteflyktninger bør økes, og særlig utsatte grupper må prioriteres

Enslige mindreårige asylsøkere

Enslige mindreårige bør plasseres i egne mottak med barnefaglig personale. Ansvar for enslige mindreårige mellom 15-18 år må flyttes fra UDI til barnevernet. Behandlingen av asylsøknader fra enslige mindreårige og familier med små barn må prioriteres, for å unngå at store deler av barndommen tilbringes på asylmottak. Videre må vi hindre at enslige mindreårige flyttes mellom forskjellige mottak, slik at de underveis i søknadsprosessen må bytte skole og nærmiljø.

I Norge gjennomføres det alderstesting av enslige mindreårige asylsøkere dersom det ikke er mulig å fastslå med rimelig sikkerhet at ungdommen er over eller under 18 år. Alderstesting har lenge vært kritisert av Legeforeningen som mener at metodene som benyttes er for usikre. Legeforeningen har tidligere gjort vedtak om at leger ikke bør delta i alderstesting av enslige, mindreårige asylsøkere. Derfor er det kun en lege i selskapet Barnesak AS som etter hårrotprøver og tannprøver sammenstiller aldersvurderingene UDI bestiller. Det er UDI som til slutt fastsetter ungdommens alder. Konklusjonen kan ikke påklages. Arbeiderpartiet i Bergen mener det er høyst kritikkverdig at regjeringen ikke følger Legeforeningens anbefaling og mener det samtidig alderstesting svekker enslige mindreåriges rettsvern.

Derfor vil Arbeiderpartiet i Bergen at:

- Alle barn i asylmottak får rett på videregående opplæring
- Enslige mindreårige blir plassert på egne mottak med døgnbemanning
- Barnevernet overtar ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere mellom 15-18 år
- Regjeringen avslutter avtalen med Barnesak AS og forholder seg FN og Legeforeningens anbefalinger om alderstesting av enslige mindreårige asylsøkere

Midlertidige oppholdstillatelse for barn og unge

Arbeiderpartiet i Bergen ønsker en flyktningpolitikk der grunnleggende menneskelige hensyn vektlegges og midlertidige oppholdstillatelse for barn og unge begrenses til et minimum. En utstrakt bruk av midlertidighet svekker integreringen og barns livskvalitet og betyr økte belastninger for barn som allerede har vært utsatt for store påkjenninger.

Derfor vil Arbeiderpartiet i Bergen at:

- Tidsbegrensede midlertidige oppholdstillatelser begrenses. Et særskilt regelverk med sårbarhetskriterier for barn som får midlertidige oppholdstillatelser bør vurderes.
- Det ved nådd 18 års alder skal det foretas en fornyet og inngående individuell vurdering av den enkeltes situasjon og behovet for beskyttelse. Hensynet til rimelighet må inngå i beslutningsgrunnlaget.

Asylmottak

Det er en utfordring at mange asylsøkere opplever en lite innholdsrik hverdag mens de bor i asylmottak. Det er viktig å se på hvordan asylmottakene kan samarbeide bedre med organisasjoner, idrettslag og næringsliv for å skape mer varierte dager. Vi vet samtidig at mange asylsøkere venter lenge på behandling av sin asylsøknad. Derfor bør asylsøkere i større grad innvilges midlertidig arbeidstillatelse.

Økonomi er et annet aspekt ved asylsøkernes hverdag som får for lite oppmerksomhet. I dag får hver voksne asylsøker på mottak med selvhushold 2 340 kroner å leve for i måneden. En person med

avslag på asylsøknaden må greie seg på 1 780 kroner. De lave summene bidrar til en uverdigg livssituasjon for mange asylsøkere og bør økes.

Arbeiderpartiet i Bergen mener dessuten det er problematisk at kommersielle aktører har anledning til å drive asylmottak i Norge. I 1990 var kun 12,5 % av mottaksoperatørene kommersielle. I dag er over 70 % av alle norske asylmottak drevet av kommersielle aktører. Det kan være utfordrende for ideelle aktører å konkurrere på like vilkår som kommersielle, noe som reflekteres i antallet ideelle mottaksoperatører.

Arbeiderpartiet i Bergen mener derfor:

- Asylsøkere bør gis midlertidig arbeidstillatelse
- Asylmottak bør drives av det offentlige eller ideelle aktører
- Satsene for økonomiske ytelser til beboere i statlige asylmottak må økes

Bosetting og integrering

Norske kommuner har i lang tid vært for dårlige på å følge IMDI (Integrerings- og mangfoldsdirektoratets) anmodning om bosetting. Dette har resultert i at flere tusen mennesker med innvilget opphold blir boende på asylmottak i påvente av en kommune de kan bosette seg i. Arbeiderpartiet i Bergen mener denne situasjonen er uholdbar, og virker hemmende på integreringen. Målet må være at asylsøkere bosettes raskest mulig og at IMDIs anmodning følges av kommunene.

Derfor vil Arbeiderpartiet i Bergen at:

- Integreringstilskuddet økes og at kommuner forplikter seg til å følge IMDIs anmodning
- antall praksisplasser gjennom NAV økes

Havbruk

Ivaretar forslag 1, 15, 22 – **Oversendes årsmøtet i HAP**

Havet er viktig for byen og regionen vår. Havbasert virksomhet har vært en grunnstein opp igjennom byens historie og fremvekst, og i dag står havbaserte næringer som en av de viktigste grunnpillarene for arbeidsplasser og verdiskapning i regionen vår. Vi må sikre fortsatt vekst og utvikling for havbruksnæringen, samtidig som vi sikrer at dette skjer i harmoni med miljøet. Som en internasjonal havby, må vi også være vårt internasjonale ansvar bevisst. Vi må blant annet gjøre vårt for å sikre havet mot forurensning og andre miljøskader.

Havbruksnæringen- verdiskapning og bærekraft

Havbruksnæringen er en viktig næring for Norge som helhet, og spesielt for vår region. Den sysselsetter rundt 4000 mennesker, og er en viktig bidragsyter i å skape arbeidsplasser i områder som sliter med fraflytting. Norsk oppdrettsfisk er blitt en norsk merkevare, til tross for at det fremdeles er en relativt ung næring. En av faktorene som bidrar til havbruksnæringens enorme vekst var stammer av norsk atlantehavslaks. Disse stammene er sårbare og det er mange faktorer som påvirker dens vilkår for overlevelse. Det er derfor svært viktig at det i fortsettelsen gjennomføres bærekraftig forvaltning av disse stammene. Som et ledd i en ansvarlig politikk med tanke på næringens miljømessige fotavtrykk bør Arbeiderpartiet ta til orde for at oppdrettsnæringen sin miljøpåvirkning tas inn i EUs vanddirektiv.

Havbruk og miljø skal gå hånd i hånd, og Arbeiderpartiet må ha en tydelig og forutsigbar politikk som legger denne målsetningen til grunn.

Lukkede anlegg i sjø har mange positive effekter for både det lokale miljøet rundt anlegget, fiskevelferden, kvalitet på fisk og smitte fra anlegg til anlegg. Vi mener at fremtidig vekst innen oppdrettsnæringen i all hovedsak bør foregå i lukkede anlegg. Eksisterende oppdrettsvolum bør i størst mulig grad overføres til lukkede anlegg i sjø. Men det er imidlertid ikke nok i seg selv at den fremtidige veksten i oppdrettsnæringen foregår i lukkede anlegg. Også mye av biomassen som står i fjordene våre i dag bør overføres til lukkede, tette anlegg.

Rømming av oppdrettsfisk utgjør et problem for næringen så vel som for miljøet i havet. Ikke minst når det gjelder stammer av villaks og – ørret. For å være best mulig rustet ved rømming mener vi at all oppdrettsfisk, herunder laks og ørret, bør merkes. Dette kan enten skje ved fettfinneklipping eller ved hjelp av annen teknologi som gjør det enkelt å skille ut rømt fisk i elver og vassdrag. Det forutsettes at merkingen kan gjøres på en måte som er forsvarlig i forhold til dyrevelferd. Vi mener videre at det bør innføres triploid fisk som standard i åpne oppdrettsanlegg, da disse ikke kan forplante seg etter rømming. Arbeiderpartiet i Bergen ser på det som svært viktig at de nasjonale laksefjordene bevares. Som et ledd i dette er det nødvendig å stille tydelige krav til at oppdrettsnæringen er sin del av ansvaret bevisst.

Sjømatnæringen vil være en av våre viktigste næringer også i fremtiden. Derfor er det viktig at tilstrekkelig sjømatareal sikres for fremtidig matproduksjon, -på samme måte som en sikrer areal på landjorda for matproduksjon. Tilgang på gode sjølokaliteter og nødvendig landareal for blant annet settefiskproduksjon er en forutsetning for at produksjonen har minst mulig miljøpåvirkning, samt sikrer en god dyrevelferd.

Arbeiderpartiet i Bergen er også opptatt av at havbruksnæringen skal sikres en forutsigbar vekst gjennom omforente kriterier som definerer et akseptabelt bærekraftig fotavtrykk. Med lang produksjonstid og store investeringer er det nødvendig med forutsigbarhet for å sikre matproduksjonen på land og i sjø. Det bør i denne sammenhengen legges bedre til rette for at næringen får anledning til å opprettholde et stabilt uttak av fisk året igjennom. Videre må det også settes av tilstrekkelig med arealer for sjømatproduksjon i fjordene, kystnært og lengre til havs.

En mest mulig forutsigbar vekst i næringen er også viktig for teknologi- og servicebedriftene i tilknytning til bransjen med tanke på planlegging av kapasitet og investeringer. Denne delen av industrien sysselsetter flere tusen ansatte på kysten, og er derfor særlig viktig for vår region. Langsiktige og forutsigbare rammevilkår er nødvendig for å ta langsiktige investeringer, som i sin tur vil bidra til å videreutvikle havbruksklyngen.

Forskning og utvikling innen havbruk spiller en avgjørende rolle i utviklingen av næringen. Dette er viktig både med tanke på verdiskapning og miljøet. I denne sammenhengen mener Arbeiderpartiet i Bergen mener at en større del av offentlige FoU-midler skal øremerkes prosjekter som legger til rette for videre utvikling og kommersialisering av biologiske og tekniske løsninger som sikrer bærekraftig vekst i næringen. Videreutvikling av dagens teknologiplattform må stå sentralt i arbeidet sammen med utvikling av nye løsninger. Kravene myndighetene stiller til næringen skal være teknologinøytrale. FoU-søknader knyttet til oppdrettsnæringen bør også gis høyere prioritet enn i dag, slik at behandlingstiden blir kortere og dermed bidrar til at viktig kunnskap blir raskere tilgjengelig. Det bør også legges til rette for at vår høyteknologiske og innovative fôr- og legemiddelindustri skal ha rammevilkår som fremmer norsk produksjon, og som har forsknings- og utviklingsinstitusjoner her i landet. Norge er i dag verdensledende på flere områder innenfor utvikling av fôr til akvakultur og medisinsk forskning.

Plastforurensing i verdenshavene

Ivaretar forslag 19 -Oversendes årsmøtet i HAP

Plastforurensningen i verdenshavene og langs kysten er blitt en alvorlig trussel som trenger store og raske tiltak. I Stillehavet og det Indiske hav flyter det store øyer av plast som er fire ganger større enn Norge. Sannsynligvis vil konsentrasjoner av plast også samle seg i våre havområder, som for eksempel sentralt i Barentshavet. Det er imidlertid kun 15 % av plasten som flyter, 15 % finnes i strandsonen og de resterende 70 % synker til bunns. Fisk og fugler spiser og setter seg fast i plasten, noe som kan føre til en smertefull død. Det mest aktuelle eksempelet er grånebbhvalen som strandet på Sotra med magen full av plast. Undersøkelse av havhest i Nordsjøen har vist at 95 % av individene hadde plast i magen, og på Svalbard har andelen fugl med plast i magen økt fra 30 til 80 % de siste 30 årene. Plasten ender til slutt opp på våres matfat, og forskere ved universitetet i Gent i Belgia har beregnet at europeere, som spiser blåskjell, østers og andre typer skjell, får i seg fra 2000 til 11.000 mikroplastbiter i året. Marin forsøpling er et stort problem som må tas tak i. Skjærgårdstjenesten og friluftsrådet har gode muligheter til å kartlegge og følge opp slik forsøpling, i tillegg til å være en viktig bidragsyter i holdningsskapende arbeid. Arbeiderpartiet i Bergen mener derfor at Skjærgårdstjenesten og friluftsrådet må styrkes.

I produkter til marin bruk som bøyer, pontonger o.l. pakkes plastmaterialet ESP/isopor inn i skjøre skall av hardplast og betong og i mange tilfeller benyttes naken isopor som flyteelementer i bryggekonstruksjoner. Det er ingenting som flyter så lett og blåser så langt som nettopp isopor. Plast bruker fra 40 til meg enn 400 år på å brytes ned i naturen. Å bruke materialer som er ment for å vare i 400 år til produkter som skal brukes kun i kort tid, er en sløsing med ikkefornybare ressurser som vi ikke kan stå inne for lenger

Arbeiderpartiet i Bergen mener det er behov for drastiske tiltak for å stoppe spredning av plast i verdenshavene. Norge har en langstrakt kystlinje og havbruk er en viktig næring som det satses på. I fremtiden må vi leve av andre næringer enn oljen. I stor grad fisk, men også turisme – to næringer som vil rammes hardt hvis forsøplingen fortetter å øke. Produsenter må i større grad få krav om innovative løsninger med miljøvennlige materialer.

Det er nødvendig både å forebygge og rydde opp for å redusere marin forsøpling. Den viktigste forebyggingen er god avfallshåndtering gjennom økt grad av materialgjenvinning, både i Norge og i resten av verden.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Arbeide for opprettelse av et internasjonalt fond for resirkulering av plast med fokus på næringsutvikling i utviklingsland
- Fase ut bruken av plastprodukter av ESP/isopor i marine komponenter!
- Styrke Skjærgårdstjenestens og friluftsrådets arbeid med marin forsøpling
- Forby plastposer som ikke er biologisk nedbrytbar
- At flaskepanten økes til 5 kroner for små flasker og 7 kroner for store, og videre reguleres ut i fra konsumprisindeks med jevne mellomrom
- At all plastemballasje som ikke er raskt nedbrytbar avgiftsbelegges, noen som vil føre til utvikling av mer miljøvennlige alternativer til emballasje
- At dumping av plast fra fiskeflåter og andre fartøyer bøtelegges, samtidig som at fiskere får levere marint avfall gratis når de legger til kai.
- At herreløst plast samlet av frivillige alltid skal kunne leveres gratis til renovasjonsselskapene hele året. Dette må finansieres av statlige midler.
- At det innføres en panteordning på gamle dekk
- At kommuner skal få muligheten til å gi bøter ved forsøpling
- At miljøverndepartementets utredning om å forby kosmetikk – og renholdsprodukter som inneholder microplast jamfør følges opp i tråd med stortingets beslutning 12. mai 2016.

- At klær som utskiller microplast merkes, slik at forbrukerne kan bevisstgjøres med hensyn til miljøbelastningen dette representerer.
- At Norge arbeider for en internasjonal avtale for å stanse utslipp av plast til havet.
- At kunstgressbaner med gummigranulat skiftes ut med materiale som ikke skiller ut microplast.
- At det innføres en ordning der produsenter og importører av utstyr som brukes i fiskeri- og oppdrettsnæringen får et ansvar for produktene gjennom hele livsløpet, også når de har blitt avfall. Det vil eksempelvis si at selgere av fiskegarn plikter å ta imot garnet når det kasseres.

Bolig for alle!

Ivaretar forslag 13,20, 23, 42 – **Oversendes bystyregruppen, stortingsgruppen og årsmøtet i HAP**

Et eget sted å bo til en overkommelig pris er for mange avgjørende for å kunne leve et selvstendig og godt liv. Hovedproblemet er at det over lang tid er bygget for få boliger i Norge, særlig i pressområdene. Derfor er det en viktig politisk oppgave å legge til rette for at det bygges nok boliger. Det må etableres forpliktende samarbeid om boligpolitiske og økonomiske insentiver mellom staten og landets storkommuner. Kommuner bør i større grad øke egen boligportefølje ved å styrke samarbeidet med boligbyggelagene om kjøp/leie av boliger i nybygg. På den måten skaffer kommunen seg moderne leiligheter samtidig som man gjør det enklere for utbyggere å få igangsatt nye boligprosjekter. I sentrumsområdene blir ofte familieboliger ombygd til hybler eller bofellesskap og barnefamilier presses ut av sentrum. Det må derfor utredes og etableres et lovverk som forhindrer dagens hyblifisering. Det må utvikles boligbyggeprogram der kommunen gjennom sin planlegging sørger for trygge og beboervennlig nærmiljø for alle aldersgrupper, også bevegelseshemmede og rullestolbrukere.

De siste årene har boligprisene steget kraftig og for mange, særlig unge, har det blitt vanskelig å kjøpe egen bolig. Det er iverksatt flere politiske tiltak for å dempe boligprisveksten. Utfordringen er at mange opplever at virkemidler som blant annet strengere krav til egenkapital går sterkest utover førstegangskjøpere. Dette er med på å skape et stadig tydeligere skille i markedet, mellom dem som har og dem som ikke har økonomiske midler. Som et virkemiddel bør det utredes virkningen av statlige garantier til egenkapitalkravet for kommersielle boliglån for unge i etableringsfasen. Dersom dette kan gjennomføres på en måte som ikke er ytterligere prisdrivende, vil dette kunne være en god løsning. Eie til leie prosjekter i samarbeid med private aktører er også et tiltak som bør vurderes. Ordningen fungerer slik at du kun kan kjøpe leilighet om du er førstegangskjøper, og har en lav pris i forhold til markedet. Når boligkjøperen selger vil de få sin del av den naturlige prisøkningen og bruke dette i egenandelskravet til ordinær bolig. På den måten vil man gjøre unge bedre i stand til å møte det ordinære boligmarkedet.

Husbanken er statens viktigste virkemiddel med hensyn til å gjennomføre norsk boligpolitikk. Den har som oppgave å veilede og stimulere til god og helhetlig tilnærming slik at kommunene får eierskap til sine boligpolitiske utfordringer og ser dem i sammenheng med andre relevante politikkområder. Arbeiderpartiet mener at Husbanken må styrkes økonomisk og utvides på flere områder dersom den fortsatt skal benyttes som et virkningsfullt redskap med formål å sette inn målrettede tiltak for å møte utfordringene i dagens boligmarked. Tidligere var Husbanken en boliglånsbank, denne ordningen bør gjeninnføres da med særlig fokus på førstegangsetablerere, eldreboliger og boliger for barnefamilier i bysentra og sentrumsområder. Skal vi oppnå boligfortetting og transformasjon i sentrumsområdene må det opprettes statlige virkemidler slik at man forhindrer økte sosiale forskjeller og polarisering. Kommunene bør kartlegge bygg i sentrumsnære strøk som er egnet for ombygging til bolig-formål og stimulere til økt bruk av Husbankens midler til ombygging.

I pressområder som Oslo og Bergen bør videre satsing på utbygging av studentboliger inngå som et viktig middel for å presse ned prisnivået på utleiemarkedet for disse gruppene og for å hindre uønsket hyblifisering.

Med økt fokus på at eldre skal bo lengre hjemme vil det også være behov for å styrke boligpolitiske tiltak for eldre med fokus på tilrettelegging av nærmiljøutvikling, trygghetsboliger og seniorbofellesskap. Kommunen bør også gi veiledning til eldre og andre med behov for en endring i sin bosituasjon. Husbankens rolle som samarbeidspartner med kommunene må styrkes og utvides på dette området.

Kommunen må sørge for en god samordning av lokalisering og funksjonalitet i boliger tilpasset de ulike stadier i innbyggernes liv. Det er viktig med god arkitektur, energi og klimavennlige bygg, gode møteplasser og byrom. De fysiske omgivelsene skaper rammene for menneskenes sosiale liv.

Arbeiderpartiet vil sørge for at det bygges flere boliger gjennom:

- Etablering av et forpliktende samarbeid om boligpolitikk mellom staten og landets største kommuner
- Stille lovkrav om boligplaner i kommunene
- Korte ned saksbehandlingstid for plan- og byggesaksbehandlingen
- Knytte infrastruktur til boligbygging og øke boligbygging rundt kollektivknutepunktene
- Trappe opp studentboligbyggingen ved å bygge minst 3000 studentboliger i året, med økt fokus på pressområdene.
- Styrke tilskuddsordningen for fornyelse og fortetting av eksisterende boligmasse
- Ta initiativ til et eldreboligprogram, og utarbeide et boligtilbud som bidrar til at generasjoner kan dra nytte av hverandre

Arbeiderpartiet vil styrke Husbanken gjennom følgende tiltak:

- Husbankens ansvar og økonomiske rammer må utvides slik at den blir en sterk muskel i boligforsyningen.
- Koble Husbanken tettere sammen med de største kommunene
- Sørge for tilstrekkelige utlånsrammer i Husbanken
- Husbanken må bidra til bygging av et økende antall student- og ungdomsboliger i de større byene for å hindre uønsket hyblifisering.
- Husbankens rolle må utvides med fokus på seniorboliger, inklusive ombygging av eksisterende botilbud.
- Bostøtteordningen i Husbanken må styrkes ved økte bevilgninger.
- Gi kommunene mulighet til å tildele startlån til unge med liten egenkapital og gode inntektsutsikter

Arbeiderpartiet vil skape et boligmarked for alle ved å:

- Ta i bruk leie-til-eie-ordninger i samarbeid med private utbyggere, boligbyggelag, kommunen og Husbanken
- Legge til rette for bygging av lavterskelboliger
- Ha fokus på god arkitektonisk og klimavennlig boligbygging
- Øke krav om botid før gevinst ved salg av bolig gjøres skattefri
- Øke verdifastsettelsen av sekundærbolig i formueskatten, med tilhørende gjeld, til 90 prosent og på sikt 100 % som vil være på linje med andre formuesobjekter.

Samferdselsuttaalelse

Ivaretar forslag 11, 12, 27, 35 og 43

(Forslag om 33 om høyhastighetsbane avvises til fordel for prosjektet Bergensbanen)

Oversendes bystyregruppen, fylkestingsgruppen, stortingsgruppen og årsmøtet i HAP

Paris-avtalen forplikter, og klimautfordringene er vår generasjons største politiske utfordring. Arbeiderpartiet må eie det grønne skiftet, og vise vei mot det fossilfrie samfunn. Dette gjelder innenfor arealpolitikken, by- og tettstedsutvikling, distriktspolitikken, samferdsel, næring og økonomi. Forpliktelsen på et grønt skifte synliggjør både målkonflikter og valg. Et grønt skifte krever at målet om klima- og miljøhensyn overordnes de andre målene, men uten at sosial ulikhet øker. Flere flytter til byene. I byene kommer over 50 % av utslippene fra transport. Den bilbaserte tankegangen har skapt utflytende og arealkrevende byer. Byene skal ha en stram arealforvaltning med fortetting rundt kollektivtraseer og sentra. Personbiltrafikken må reduseres og både persontrafikk og gods må over fra vei til bane og sjø. Dimensjoner for trygge og effektive veier basert på nedgang i trafikkprognoser må utredes. Arbeiderpartiet vil prioritere midler til satsing på kollektivtrafikk, gange og sykkel. I de store byene skal staten finansiere minst 70 % av infrastrukturen til kollektive trafikkløsninger, og statlige midler til drift skal økes betraktelig.

Det er dyrt å bygge tett, og byutvikling med fortetting krever offentlige virkemidler. Arbeiderpartiet vil identifisere hvilke virkemidler vi mangler og hvilke nye virkemidler som må etableres for å gi byene muskler til å lykkes med det grønne skiftet. Virkemidlene er økonomiske, juridiske og organisatoriske. Som et eksempel bør Husbankens rolle som statlig virkemiddel for allmenn boligbygging og stedsutvikling reetableres. Det settes ned et utvalg for å utrede nødvendige virkemidler for å sikre en klimavennlig byutvikling.

Et grønt skifte krever kvalitet og omtanke i utviklingen av våre fysiske omgivelser. Når folk skal bo tett, kreves god tilgang til friarealer og blågrønne lunger. Det er viktig å etablere sammenhengende blågrønne strukturer i fortettingsområder. Materialbruken må være tilnærmet klimanøytral, likeledes må det legges vekt på CO2-fangst i avfallshåndtering.

Byutvikling i Norge må inn på et nytt spor som kombinerer folkehelse, lokalt miljø, rettferdige levekår og innsats mot farlige globale klimaendringer. Folk må i større grad kunne gå, sykle og reise kollektivt til sine daglige gjøremål. Mer bevegelse i hverdagen gir bedre folkehelse og lavere utslipp, mens bilkø fører til livsstilssykdommer, frustrasjon og forurensning. Vi trenger nasjonale virkemidler som gjør det mulig for byene å investere i sunne områder som er tilgjengelige for alle.

De fysiske omgivelsene skaper rammene for menneskenes sosiale liv, helse og trivsel. Bærekraftige løsninger krever kvalitet når det gjelder offentlige planer, arkitektur og menneskevennlige material- og energiløsninger. Arbeiderpartiet vil gjenreise den statlige arkitekturpolitikken og koble miljø og kulturpolitiske perspektiv i utviklingen av våre steder og byer.

Bergen og Hordaland har et stort oppsamlet behov for investeringer i infrastruktur for samferdsel. Dette er investeringer som på kort sikt vil avhjelpe den sterkt økende arbeidsledigheten, på lengre sikt gi bedret konkurransekraft og ikke minst tryggere ferdsel.

Bybanen

Gjennom mediedebatten i de siste måneder har det vært økt oppmerksomhet rundt finansieringsgrunnlaget for Bybanen, spesielt med henblikk på bompengoordningen og rammevilkår knyttet til statlig finansiering. I lys av at statlig finansiering har vært uforsvarlig lav og mye lavere enn

f.eks. til skinnegående transport på Østlandet, så krever Arbeiderpartiet minst 70 % statlig finansiering av Bybanen.

Bompenger for utbygging av kollektivtrafikk bør i prinsippet være begrenset fordi målet om trafikkreduksjon kommer i strid med behovet for finansiering. Det er også nødvendig å reformere bompengeringen med henblikk på belastningen som næringslivet påføres og på byrdefordelingen mellom ulike deler av stor-Bergen. Det er viktig for slike finansieringsordningers legitimitet i befolkningen, at den inneholder prosjekter og utbedringer som kommer store deler av byområdet til gode.

Bergensbanen og E16

Satsing på Bergensbanen og Vossebanen sammen med utbygging av E16 mellom Arna og Voss, er blant regionens største utfordringer. Skal en lykkes med å gjøre Bergensbanen til et reelt alternativ til flytrafikk mellom Bergen og Oslo, må det satses mot et mål om reisetid på 4 timer. Kapasiteten for godstransport må samtidig utvides, og regulariteten for jernbaneforbindelsen må bedres slik at gods på bane blir foretrukket før gods på vei. E16 er den eneste fullgode forbindelsen mellom Bergen og tre av fire viktige øst-vest-forbindelser. Sårbarheten knyttet til stenginger på denne strekningen er derfor svært stor, og en utbedring vil også bedre trafiksikkerheten i vesentlig grad i forhold til dagens situasjon. Utbygging av strekningen Arna-Voss henger også sammen med arbeidet med ny ringvei øst, og flytting av gjennomgangstrafikken på dagens E39 og E16 ut av Bergensdalen. Det er viktig at en slik flytting av gjennomgangstrafikk blir gjennomført slik at miljøproblemene ikke flyttes fra Bergensdalen til Arnadalen. Det må velges løsninger for denne ringveien som både tar hensyn til lokalmiljøet og klimamålene.

Ferjefri E39

Ferjefri E39 er et viktig prosjekt for å binde sammen Sunnhordland og Haugalandet med det nye vestlandsfylket. Utviklingen av E39 på Vestlandet, spesielt aksene Bergen-Stavanger, er dessuten det viktigste virkemiddelet for regionbygging og verdiskaping langs kysten. En ferjefri E39 vil knytte sammen store næringslivsregioner og bu-, arbeids- og servicemarkeder. En ny E39 vil derfor være et avgjørende fundament for videre utvikling av næringslivet i Norges største område for verdiskaping og eksport.

Arbeiderpartiet i Bergen mener derfor det må satses på ferjefri E39, og at Hordfast må sikres oppstart i perioden 2018-2021. Men slik prosjektet nå fremstår virker det økonomisk usikkert. Arbeiderpartiet i Bergen stiller seg derfor positiv til kostnadsreducerende tiltak for å sikre fremdrift og realisering av prosjektet. Dette inkluderer for eksempel å se på mulighetene for å redusere hastigheten og for at prosjektet bygges som tofeltsvei med midtdeler på deler av strekningen. Dersom kommende NTP viser at prosjektet ikke er gjennomførbart nå på grunn av for høy kostnadsramme, eller fordi naturinngrepene blir for store, bør man gjøre en ny kostnadsvurdering av indre trasé gjennom Fusa kommune og på nytt vurdere om dette er et mer egnet alternativ.

Arbeiderpartiet vil gi følgende innspill:

- Minst 70 % statlig finansiering av bybanen i Bergen som bygges ut videre til alle bydeler.
- Sterk satsing på jernbane og utvikling av Bergensbanen til å bruke 4 timer til Oslo.
- Ny E16 til Voss i kombinasjon med ny jernbanetrase.
- Standard på videre vegbygging skal være tilstrekkelig, men skal samtidig ivareta at hoveddelen av trafikkveksten bør skje med jernbane og kollektiv.
- Det satses på ferjefri E39, og Hordfast må sikres oppstart i perioden 2018-2021. Samtidig må det jobbes videre med kostnadsreducerende tiltak for å sikre fremdrift og realisering av prosjektet. Dette inkluderer at man må åpne for å redusere omfanget av prosjektet.

- I Bergen skal fokus være på kollektiv og sykkel og tiltak for å redusere biltrafikk iverksettes, som rushtidsavgift, bilfrie soner, kollektivfelt, gjennomgående og gode sykkeltraseer.
- Nyborgtunnelen, som nå er innlemmet som delprosjekt i Ringvei øst, må prioriteres utbygd for å løse de store trafikale og trafikksikkerhetsmessige problemene på strekningen Vågsbotn-Hylkje.
- Det jobbes videre med utbygging av ringvei øst, der hovedmålsetningen er å bedre forbindelsen mellom E16 og E39, samt å flytte en stor del av gjennomgangstrafikken ut fra Bergensdalen. Hensyn til lokalmiljø og klima skal vektlegges i valg av løsninger og prioritering av utbyggingsrekkefølge.

Industri, energi og bærekraft

Ivaretar forslag 16, 21 (alternativ 1), 29, 44 (alternativ 2)

37 foreslås avvist

Oversendes stortingsgruppen og årsmøtet i HAP

Nær tre år etter at oljeprisen falt med over 60 % kan vi slå fast at regjeringen ikke har klart å ta de grep som var nødvendig for å skjerme sør- og Vestlandet for virkningene av krisen i landets største og mest inntektsbringende næring. I stedet for å bruke sitt økonomiske handlingsrom målrettet inn mot de kriserammede næringer og regioner, har regjeringen valgt å kutte skatter for de rikeste og svekke fellesskapet. Arbeidsledigheten har steget til rekordnivå, langtidsledigheten biter seg fast, yrkesdeltakelsen i samfunnet synker og det skapes ikke nye arbeidsplasser. I Bergen og Hordaland merkes dette sterkt, og bruttoledighet i desember 2016 viser en økning på nærmere 20 % fra 2015. På samme måte som at Stoltenberg-regjeringen ikke kunne lastes for finanskrisen i 2008-09, kan ikke H/FrP-regjeringen klandres for fallet i oljeprisen. Enhver regjering må likevel måles på hvordan den håndterer en økonomisk krise. Stoltenberg-regjeringen fikk Norge gjennom finanskrisen med Europas laveste ledighet fordi arbeid til alle er jobb nummer en for Arbeiderpartiet. H/FrP-regjeringen har skatteuttak som sin jobb nummer en, og resultatene blir deretter.

Arbeiderpartiet er et folkeparti. Vi må derfor ha en bred kontakt med organisasjonslivet for å fange opp bekymringer og innspill fra berørte parter. Vi er også et kunnskapsparti og vi skal derfor innhente fakta som grunnlag for vår politikkutvikling. Ved å bygge politikk på fakta om samfunnet og fremtidshåpet til vanlige folk bygger vi morgendagens politiske løsninger.

Siden sommeren 2014 har Arbeiderpartiet på Stortinget lansert en rekke forslag til tiltak for å dempe virkningene av oljeprisfallet, men disse har ikke fått flertall. Dette har vært tiltak for å styrke vedlikehold, plugge forlatte brønner, styrke leverandørindustriens konkurranseevne og for å stimulere til kompetanseoverføring fra olje- og gassindustrien til annen industri. Dette er i tråd med det som lenge har vært Arbeiderpartiets grunnleggende politikk for petroleumsnæringen: vi vil ha et høyt og jevnt aktivitetsnivå, olje- og gassutvinning til havs skal gi aktivitet på land og virksomheten skal komme hele landet til gode.

Årene som kommer byr på en rekke utfordringer for Norge som olje- og gassproduserende nasjon. I tråd med klimaavtalen som ble inngått i Paris i 2015 skal vi kutte egne utslipp og bidra sterkt til nedgang i globale klimagassutslipp. Økning i globalt energiforbruk må dekkes av fornybare energikilder og fossil energi må gradvis fases ut. Innenfor disse rammene skal vi videreutvikle en olje- og gassnæring som i tiår fremover fortsatt vil være vår viktigste kilde til inntekt og arbeid over hele landet, men særlig i vår region. Gjennom forskning og utvikling må vi redusere utslipp fra næringen med minst 2,5 millioner tonn årlig innen 2030 og videre kutt frem mot 2050. Vi må sikre gode og likeverdige konkurranseforhold for norsk leverandørindustri for å holde arbeidsplasser i Norge.

999

1000 Skal vi lykkes med en ansvarlig politikk for fremtiden må vi i dag sørge for at det finnes kapasitet og
1001 kompetanse i næringen. Vi må bidra til at teknologi og kompetanse fra næringen overføres til annen
1002 industri og skaper nye varige og lønnsomme arbeidsplasser. All erfaring viser at det meste nytt blir
1003 skapt på skuldrene av det bestående. Teknologi og kompetanse i oljeindustrien vil danne basis for
1004 utvikling av nye næringer, slik vi allerede har mange eksempler på.

1005

1006 **DISSENS**

1007

1008 **Alternativ 1**

1009 *Arbeiderpartiet i Bergen forstår behovet for å finne gode løsninger i fastlåste posisjoner vedrørende*
1010 *spørsmålet om konsekvensutredning. Konsekvensutredning av uåpnede områder skal ta høyde for at*
1011 *det ikke skal åpnes for petroleumsaktivitet som utgjør hinder for kystfiske, fare for fiskebestand,*
1012 *fortrenger annen fornybar næring som havbruk eller som kan true natur og miljø i sårbare områder.*
1013 *Mer enn 50 års god sameksistens mellom oljeindustri og fiskeri viser at det er fullt mulig å ivareta alle*
1014 *parterers interesser. Grundige konsekvensutredninger er avgjørende for å få kunnskap om*
1015 *ressursgrunnlag og andre forhold for å vurdere hvordan vi best forvalter samfunnets ressurser*
1016 *fremover.*

1017

1018 *Arbeiderpartiet i Bergen slutter opp om kompromissforslaget fra sentralstyret som innebærer at det*
1019 *åpnes for konsekvensutredning av Nordland 6. Utredningen skal avklare hvilke områder som*
1020 *eventuelt kan åpnes for olje og gassvirksomhet, og hvilke som skal unntas. En eventuell*
1021 *konsekvensutredning i Nordland 7 og Troms 2, skal ikke settes i gang i denne perioden.*

1022

1023 **(Flertall: Marte Mjøs Persen, Kari Bernadini, Arild Sævig, Jin Mæland, Lillian Vangberg)**

1024

1025 **Alternativ 2**

1026 *Klimakrisen er en av de største utfordringene vi står overfor og tiltak for å bidra til å nå målene som*
1027 *ligger i Paris-avtalen er det viktig at vi prioriterer. Dette må også få konsekvenser for vår oljepolitikk.*
1028 *Oljeindustrien har vært og vil være en viktig bidragsyter, men den må gradvis reduseres om vi skal nå*
1029 *klimamålene. Verden og Norge må redusere sitt forbruk av fossilt brensel, så vi må bidra til at*
1030 *etterspørselen også gradvis reduseres.*

1031

1032 *Den positive vinklingen er å satse hardt på det grønne skiftet og bygge opp nye industrier som gradvis*
1033 *kan ta over for det som må bygges ned i oljeindustrien. Dette er det mest konstruktive bidrag vi kan*
1034 *gjøre. Det gir bidrag både til klimakrisen og nye arbeidsplasser og dermed norsk økonomi. Her bør*
1035 *kunnskapen og teknologien fra oljebransjen kunne spille en viktig rolle. Samtidig må det være en styrt*
1036 *nedbygging av oljeindustrien. Da virker det helt feil å starte konsekvensutredning av nye sårbare*
1037 *områder som Lofoten, Vesterålen og Senja og Barentshavet. Ressursene her bør få ligge i fred.*
1038 *Konsekvensen av uhell er for stor og behovet for oljen for lite.*

1039

1040 **(Mindretall: Linn Kristin Engø, Victoria Johannesen, Sonja Dyrkorn)**

1041

1042 **Fornybar energi og biologisk mangfold**

1043 Den regulerbare vannkraften er ryggraden i det norske energisystemet og gir oss et robust, pålitelig
1044 og klimavennlig energisystem. Vannmagasinene våre er Europas største batterier. Som nasjon er vi
1045 derfor i en unik situasjon sammenlignet med resten av verden når det gjelder fornybar energi. Den
1046 norske vannkraften spiller også en viktig rolle i det grønne skiftet hos våre europeiske naboer.

1047

1048 Stor effektkjøring og mangel på minstevannføring i regulerte vassdrag har negativ effekt på biologisk
1049 mangfold. Alle vassdrag som skal reguleres for uttak av kraft må ha en bærekraftig forankring. Man
1050 vet at heftig effektkjøring og mangel på minstevannføring har stor negativ effekt på det biologiske

livet i vassdraget. For å bevare de stedegne økosystemene og sørge for fri vandring av anadrom og stedegen fisk, må man ha tydelige og riktige nivåer av minstevannføring. Det må heller ikke effektkjøres, men ha en mer stabil form for uttak av vannet slik at livet i elven bevares. Store endringer i elvenes vannføring påvirker også livet i fjordene, og kan blant annet påvirke lakselussituasjonen negativt.

Arbeiderpartiet i Bergen mener derfor at:

- Det må derfor utarbeides en handlingsplan i samarbeid med partene i arbeidslivet for å sikre at nødvendig vedlikehold utføres på norsk sokkel.
- Redusere sikkerhetskritisk vedlikeholdsetterslep og sikre en høy HMS-standard på all aktivitet som foregår på norsk sokkel.
- Handlingsplanen må også ha en strategi for å gjennomføre permanent plugging av brønner på norsk sokkel, og slik dra nytte av ledig kapasitet i riggmarkedet.
- Arbeiderpartiet må jobbe hardt inn mot regjeringens industrimelding for å få støtte for disse tiltakene.
- Norge må holde seg til EU-systemet for utslippsreduksjoner, og ikke iverksette tiltak med minimal utslippseffekt.
- Hydrogen må utvikles som energibærer for transportsektoren i tillegg til batteridrift.
- Karbonfangst og lagring (CCS- Carborn Catch and Storage) er helt nødvendig for at verden skal klare 2-graders målet. Norge må derfor bidra ved å utvikle slik CCS-teknologi.
- Det må stilles krav til minstevannføring i regulerte vassdrag, for å ivareta biologisk mangfold i større grad enn i dag.

Forsvarsuttalelse

Basert på innkomne forslag: 5, 7 og 14- **Oversendes bystyregruppen, fylkestingsgruppen, stortingsgruppen og årsmøtet i HAP**

Et styrket Forsvar for dagens og fremtidens utfordringer

Norge er en maritim og arktisk nasjon med globale maritime interesser. Vi lever av, ved og på havet. Norge har en langstrakt kyst og råderett over store havområder. Med rettigheter følger plikter og behov for beskyttelse. Behovet fordrer ikke bare evnen til, men også nødvendigheten for å ha et relevant og troverdig sjøforsvar som er klar til strid for og beskytte nasjonens interesser og ivareta kyststatens forpliktelser.

Bergen og Vestlandet har til en hver tid vært avhengig av de ressursene havet har gitt oss. Plasseringen av Norges hovedbase for sjøforsvaret, Haakonvern orlogsstasjon, samt Sjøkrigsskolen gjør Bergen til en viktig og strategisk by for landets forsvar og herunder særlig Sjøforsvaret. Det er viktig for Bergen at Sjøforsvaret og andre maritime aktører fortsetter å styrke samarbeidet om kompetanseoppbygging slik at vi sammen kan sikre at bergensregionen også i fremtiden bevarer sin maritime kraft. Arbeiderpartiet i Bergen mener det er avgjørende at kompetansen Sjøforsvaret bidrar med til regionen vår forblir i Bergen og styrkes for fremtidens sikkerhetspolitiske situasjon.

Forsvarets grunnleggende oppgave er å ivareta Norges sikkerhet og trygghet, våre interesser og verdier. De siste årene har trusselbildet og det sikkerhetspolitiske landskapet endret seg. Norge trenger derfor et sterkt forsvar tilpasset den nye situasjonen, med moderne utrustning og med høykompetent personell. Med våre store hav- og landområder må Forsvaret kunne håndheve norsk suverenitet.

Arbeiderpartiet i Bergen mener Norge må styrke forsvarsevnen i tråd med den vedtatte langtidsplanen, og arbeide for å oppfylle NATOs mål om å bruke 2 prosent av brutto nasjonalprodukt på Forsvaret. En slik investering vil styrke Forsvarets evne til utholdenhet, imøtekomme de nye

sikkerhetspolitiske utfordringene og generelt gjøre Forsvaret bedre rustet til å håndheve norsk suverenitet også i fremtiden.

Forsvarets musikkorps

Forsvaret er den største arbeidsgiveren for profesjonelle blåsere i Norge. Forsvaret tilbyr arbeidsplasser til profesjonelle musikere som videre er sentrale for å ivareta den større frivillige delen av kulturmiljøene i landet. Forsvarets musikkorps er imidlertid også en sentral del av Forsvarets tilstedeværelse i sivilsamfunnet. Tradisjonelt er militærmusikk et samlingspunkt ved mange forskjellige anledninger, både offisielle og mer uformelle. Forsvarets musikk er et av Forsvarets mest kjente ansikter utad, og musikkorpse bidrar til å bygge et samhold som også forankrer Forsvaret i sivilsamfunnet forøvrig.

Sjøforsvarets musikkorps (SMFK) er det eneste helprofesjonelle musikkorps på Vestlandet. Arbeiderpartiet i Bergen mener at forsvarsmusikken er en viktig for det norske samfunnet da det bygger samhold og tillit til vårt felles forsvar, og en viktig institusjon i det nasjonale og internasjonale kulturlivet.

Arbeiderpartiet i Bergen mener:

- At forsvarsmusikkorps er viktige institusjoner i det norske samfunnet og i det nasjonale og internasjonale kulturlivet.
- At alle forsvarsmusikkorps (SMFK, med flere) skal videreføres og at det herunder er viktig å bevare regionaliseringen av korpse.

Bevar forsvarsmusikkorps sine arbeidsplasser

Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO) sørger for at forsvarsmusikkorps har fullt operativt utstyrt og at det blir levert så raskt og effektivt som mulig. FLO har over 1700 ansatte og er en av de største driftsenhetene i forsvarsmusikkorps med et bredt spekter av kompetanse. FLO leverer logistikktenester til forsvarsmusikkorps og forsvarsmusikkorps i fred, krise, konflikt og krig. Forsvarets Logistikkorganisasjon består av til sammen fem avdelinger (FLO Forsyning, FLO vedlikehold, Driftsanskaffelser, Strategiske avtaler, FLO stab (som inkluderer Nasjonal logistikkkommando).

I Langtidsplanen for forsvarsmusikkorps åpnes det opp for privatisering og konkurranseutsetting innen logistikktenester og verkstedtenester i langt større grad enn det som allerede gjøres i dag. Arbeiderpartiet i Bergen frykter at en utstrakt privatisering av disse tjenestene vil kunne svekke forsvarsmusikkorps egen evne og kompetanse til å understøtte operative enheter. Vi frykter at kompetente fagfolk vil forsvinne dersom disse tjenestene privatiseres. I tillegg frykter vi at en utstrakt privatisering av logistikktenestene ikke bare vil bli mye dyrere å drifte enn å bruke egne ansatte, men at det også potensielt kan utgjøre en svekkelse av sikkerheten i forsvarsmusikkorps.

Forsvarets eierportefølje inkluderer en rekke unike fartøy som krever spesifikke og krevende kvalifikasjoner på en rekke fagområder. FLO har i lang tid bygget opp denne kompetansen som forøvrig er vanskelig å finne eksternt. For eksempel er Sjøforsvarets fartøyer unike i den forstand at det kun er Norge som har tilsvarende fartøy. Dette medfører at FLO selv må besitte nødvendig kompetanse og kapasitet for å kunne ivareta forsvarsmusikkorps eierskapsforvaltning av disse i et levetidsperspektiv. Arbeiderpartiet i Bergen frykter for beredskapen dersom private aktører skal gå inn i omfattende vedlikeholdsavtaler da de ikke er like forpliktende og komplette hva gjelder bistand i krise og krig.

Arbeiderpartiet i Bergen mener:

- At det er uhensiktsmessig å privatisere og konkurranseutsette deler av forsvarsmusikkorps tjenester slik LTP for forsvarsmusikkorps legger opp til

1153
1154
1155
1156
1157
1158

- At det er nødvendig å bevare de sivile arbeidsplassene i forsvaret og den kompetansen de besitter
- At forsvaret selv skal sørge for å inneha den kompetansen som er nødvendig for å kunne bistå sine operative enheter, og dermed sikre god beredskap

1159

1160